

# FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

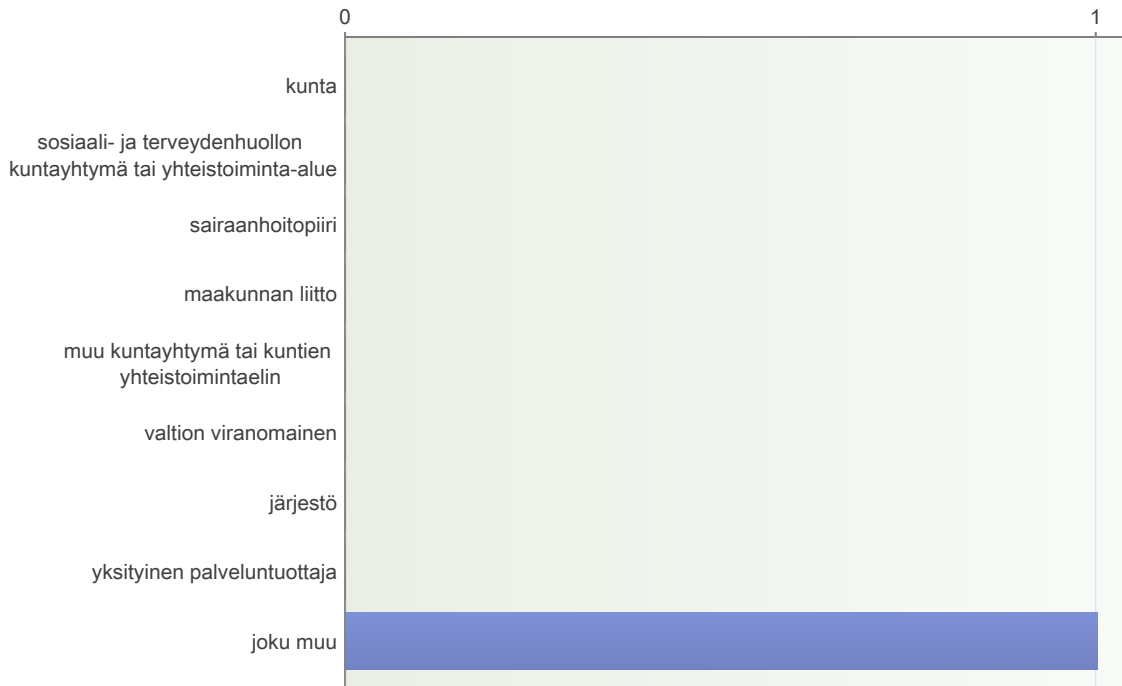
## 1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Työterveyslaitos	Jorma Mäkitalo	Työterveyslaitos, Topeliuksenkatu 41b, 00250 Helsinki, jorma.makitalo@ttl.fi , 0405156131		

## 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

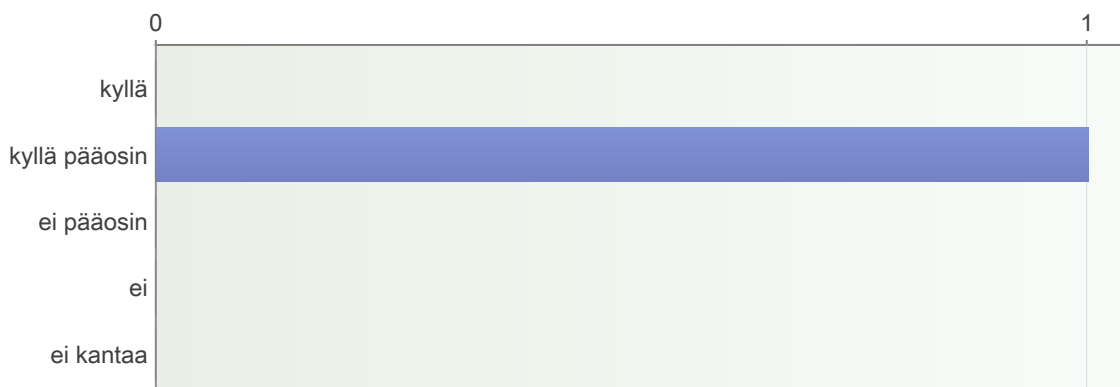


### Avoimet vastaukset: joku muu

- julkisoikeudellinen yhteisö

### 3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



### 4. Vapaamuotoiset huomiot.

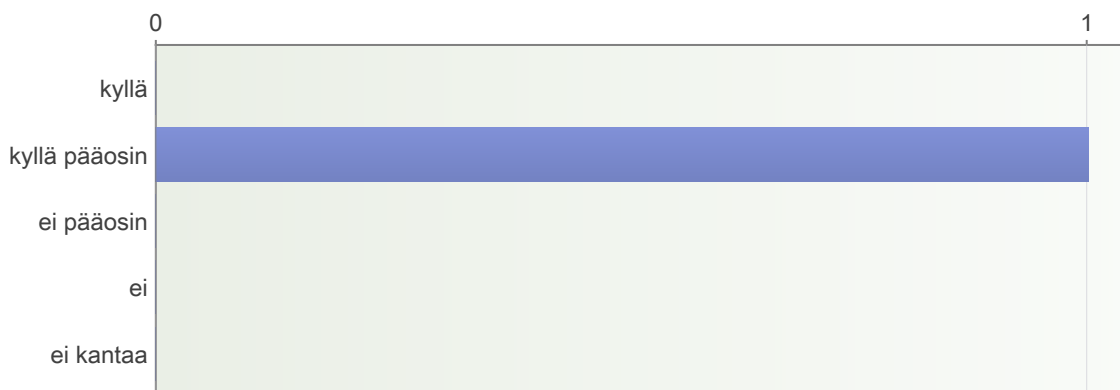
Vastaajien määrä: 1

- Väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen edellyttää, että sote –perustason palveluiden saatavuus paranee alemmissa sosioekonomisissa luokissa, ja että palvelut ovat riittäviä ja vaikuttavia. Saatavuuden paranemista lakiesitys edistää yksilön vapaudella valita palveluntuottajansa ja maakunnan ohjausmahdollisuuksilla. Esteeksi saatavuuden paranemiselle voi esitetystä mallista tulla palveluntuottajien toimesta tapahtuva epäsuora valikointi, joka jättää palveluita eniten tarvitsevat ryhmät palveluiden ulkopuolelle. Tämän toteaminen ja siihen puuttuminen edellyttää maakunnilta seurantaa ja mahdollisuuksia puuttua. Eniten palveluja tarvitsevien ottamista palvelujen piiriin tulisi kannustaa kahdella tavalla: riittävä kapitaatiokorvauksen yleinen taso ja riskiryhmien huomiointi painottamalla korvauksen suuruutta riittävästi. Erityisenä huolenaiheena lakiesityksen kohteena olevassa mallissa ovat syrjäseutujen palvelut. Riittävätkö maakunnan keinot järjestää valinnanmahdollisuuksia myös syrjäseuduille?

Yhtenä erityiskysymyksenä, johon lakiesitys ei ota kantaa, Työterveyslaitos haluaa nostaa esille malliin sisältyvän osioptimointimahdollisuuden, jossa suoran valinnan palveluiden tuottajat voivat ohjata heille listautuneita asiakkaitaan suoraan työnantajan kustantamaan työterveyshuoltoon, jolloin palvelutarpeesta aiheutuvat kustannukset ohjautuvat muualle. Tämä vaihtoehto on asiakkaallekin houkutteleva, mikäli työterveyshuolto säilyy asiakkaalle maksuttomana samalla kun sote –palveluihin sisältyy asiakasmaksu. Nykyisellä järjestelyllä, jossa työterveyshuolto on täysin erillään uudistuksesta, on tähän vaikeaa, ellei mahdotonta puuttua.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



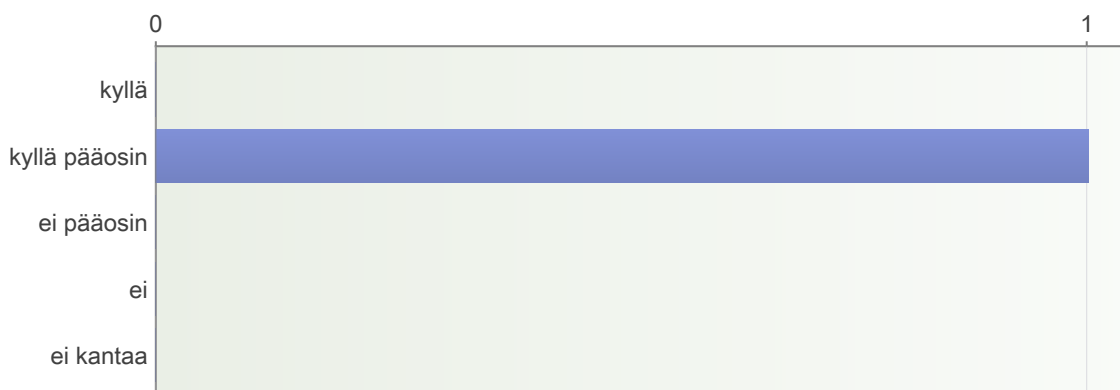
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ennenkaikesta sote -keskusta koskevan valinnan- ja vaihtomahdollisuuden kautta.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1



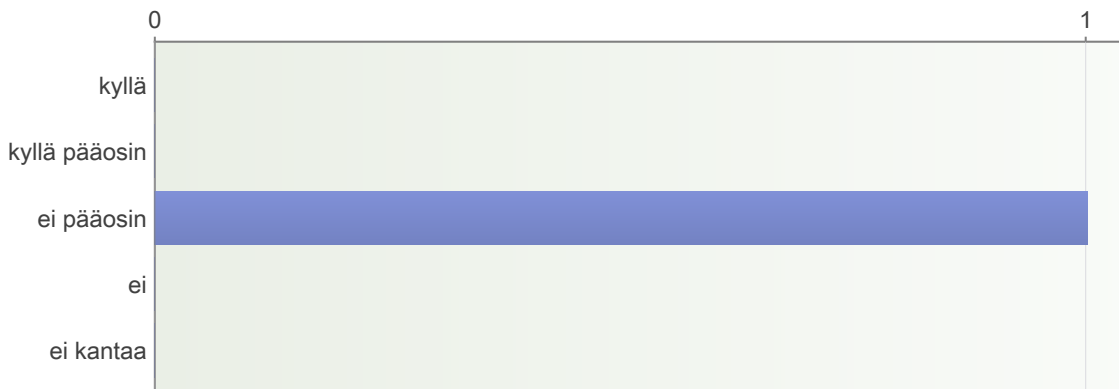
## 8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Erityisen haasteellista tulee kuitenkin olemaan palveluohjaus, johon tulee olla hyvin vahva osaaminen erilaisten palvelutarpeiden tunnistamisessa.

## 9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1



## 10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksessä keskeiset keinot yhteensovittaa palveluja ovat maakunnan ohjaus, asiakassuunnitelma, asiakasseteli ja sote-keskuksissa toimiva sosiaalihuollon ryhmä.

Mikään näistä keinoista ei konkreettisesti kerro miten perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen yhteensovittaminen varmistetaan.

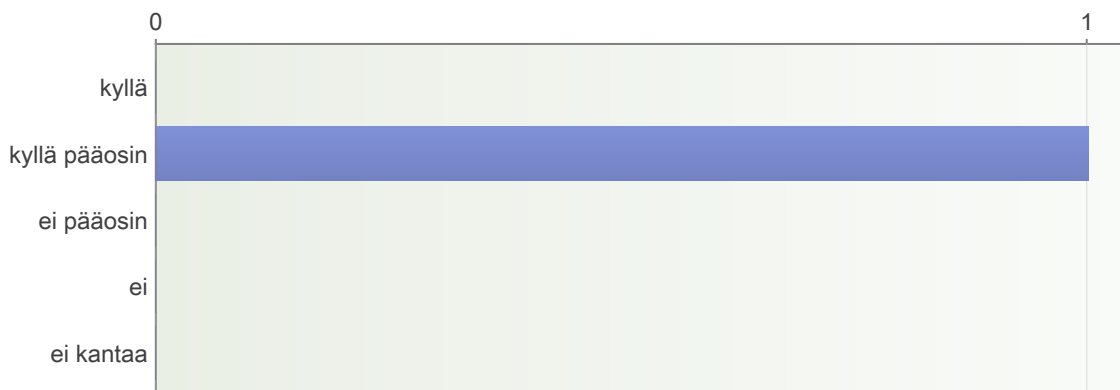
Sote –keskuksissa toimiva maakunnan sosiaalihuollon ryhmä on lakiesityksessä hyvin yleisellä tasolla kuvattu ja epämääräinen. Täältä osin on syytä olla huolissaan sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluiden yhteensovittamisen onnistumisesta.

Työssäkäyvien palveluiden osalta keskeistä on myös sote-palveluiden ja työterveyshuollon palveluiden yhteensovittaminen. Siihen tämä lakiesitys ei tunnu antavan suoria vastauksia. Keinona voisi olla asiakassuunnitelma, mutta saako työterveyshuolto siitä tiedon ( ja jos niin keneltä)? Saako ja voiko työterveyshuolto osallistua asiakassuunnitelman tekemiseen?

Laaja-alaiset palvelutarpeet työssä käyvillä liittyvät usein kiinteästi työkyvyttömyyteen. Työkyvyttömyyden kannalta keskeisiä sairauksia ovat tule –sairaudet ja mielenterveyden ongelmat. Kuitenkaan sote –keskuksiin edellytettyjen erikoisalojen joukossa eivät ole fysiatria eikä psykiatria. (§18)

### 11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1



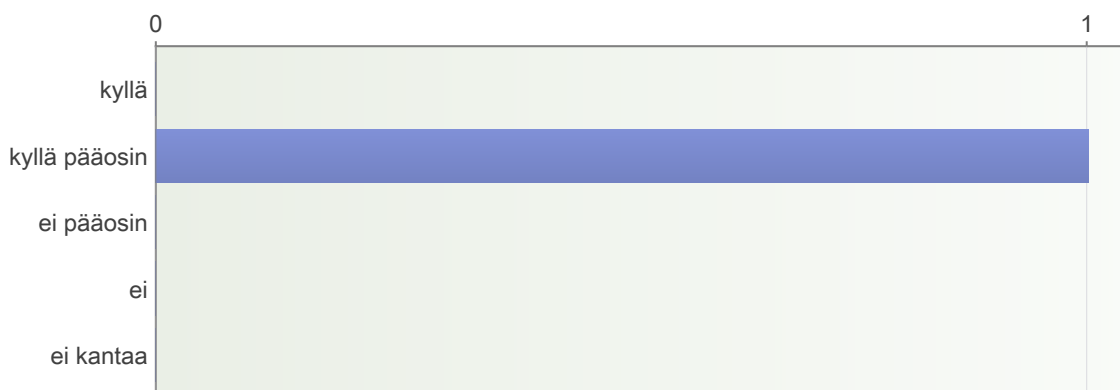
### 12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mutta kaikenlainen integraatio edellyttää yhteisiä tavoitteita, toimintamalleja ja toimijoiden vuorovaikutusta. Ks edellä kommentit työterveyshuollon ja sote –palveluiden välisestä integraatiosta.

### 13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



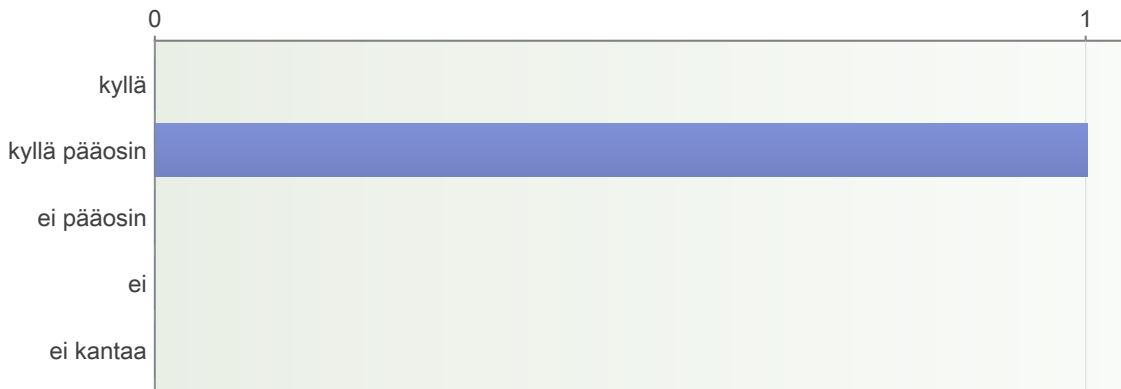
#### 14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisvastuusta huolehtiminen edellyttää yhteensopivia tietojärjestelmiä ja riittävää, ajantasaista tiedontuotantoa palvelujen toteutumisesta. Lisäksi järjestämisvastuusta huolehtiminen edellyttää riittävää osaamista. Osaamisen luomiseksi historiallisesti uudessa tilanteessa olisi kehitettävä valtakunnallisia ratkaisuja. Maakuntia ei pitäisi jättää yksin osaamishaasteen kanssa.

#### 15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1



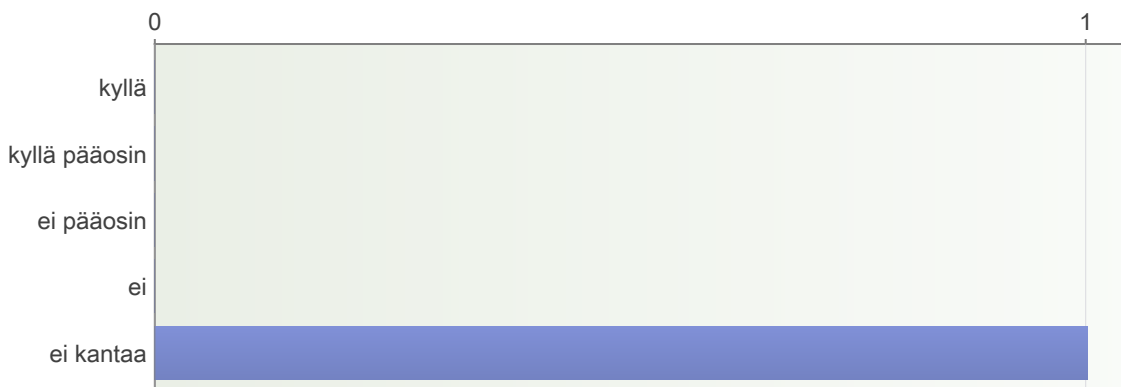
#### 16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien välinen kilpailu asiakkaista ja kiinteään summaan perustuva korvaus pakottavat kehittämään palveluja kustannustehokkaasti.

#### 17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1



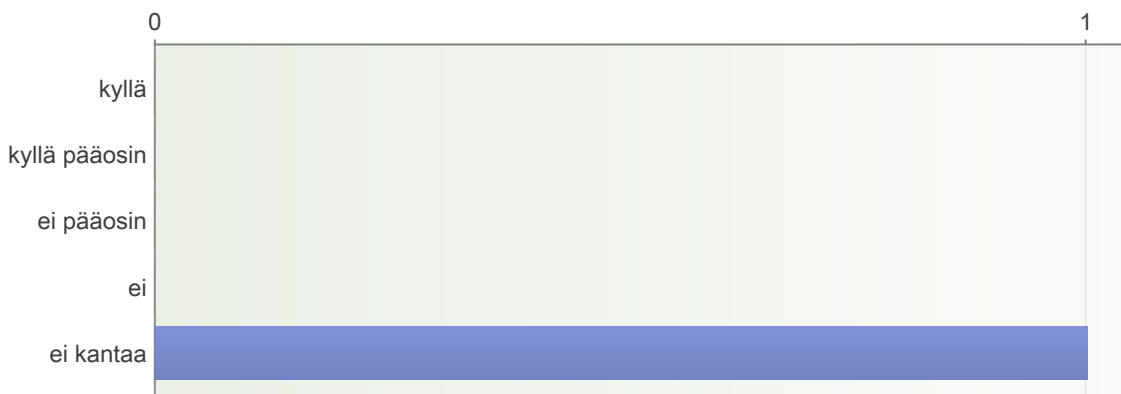
## 18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muutoksen suuruudesta johtuen täsmällisten vaikutusarvioiden antaminen on mahdotonta. Lisäksi kustannusten kasvun pieneneminen yhtäällä voi johtaa kustannusten kasvun kiihtymiseen toisaalla. Suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvua hillitsevät seikat liittyvät erikoissairaanhoidon (sairaalaverkko), riittävään perustason hoitoon (erikoistason kustannusten nousua hillitsevä vaikutus) sekä tiiviiksi hiottuihin palveluketjuihin (ml. kuntoutus ja työterveyshuolto).

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1



## 20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisäätäinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



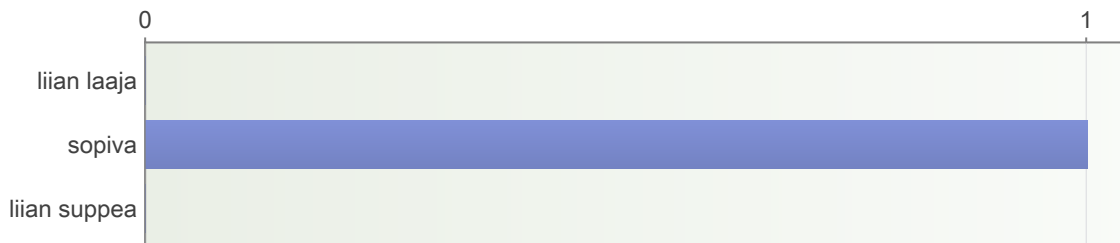
## 22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntoutuksen uudistamiskomitean mietinnössään ehdotetaan lyhytkestoisen lääkinällisen kuntoutuksen palveluiden toteutusmahdollisuutta sote-keskuksessa. Täysin ongelmattonta ei ole myöskään sosiaalityöpalveluiden siirtäminen (nykyisin) toteutuvalta perustasolta lähes kokonaisuudessaan erikoistalolle, maakunnan toteutettavaksi.  
Lisäksi erikoislääkärivalikoimasta puuttuvat työkyvyttömyysongelmien näkökulmasta keskeiset fysiatria ja psykiatria.

## 23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



## 24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Ei vastauksia.

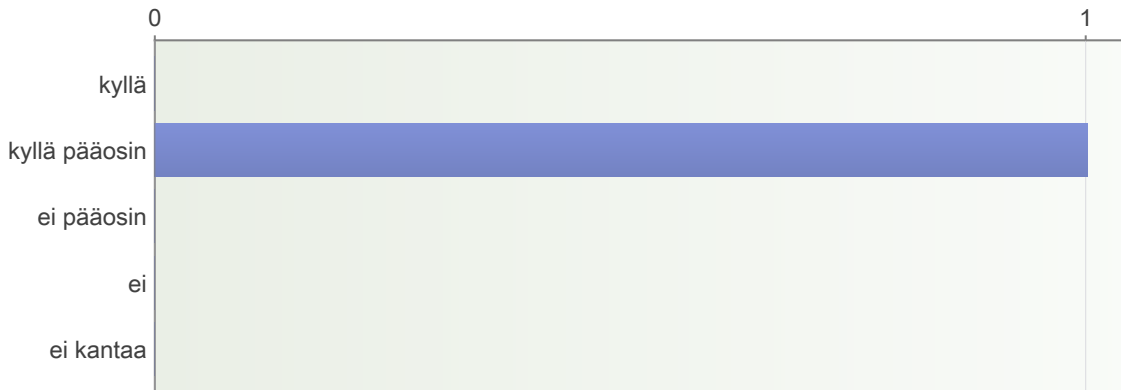


26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

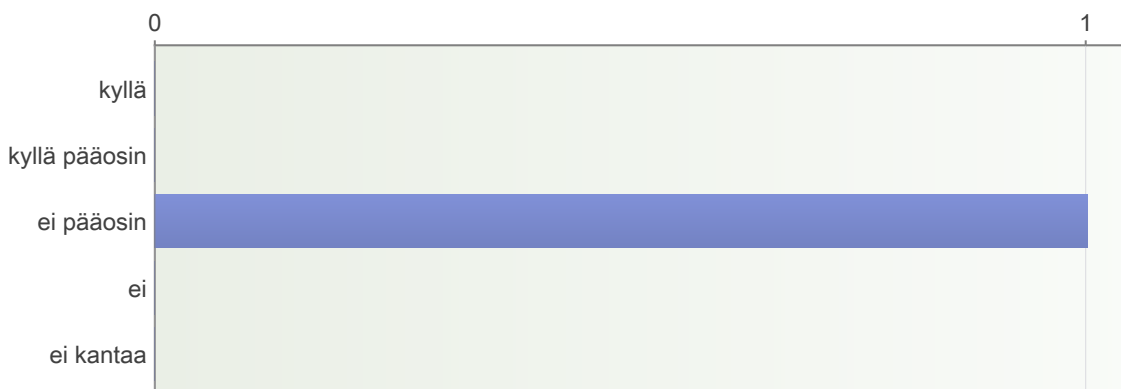


28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1



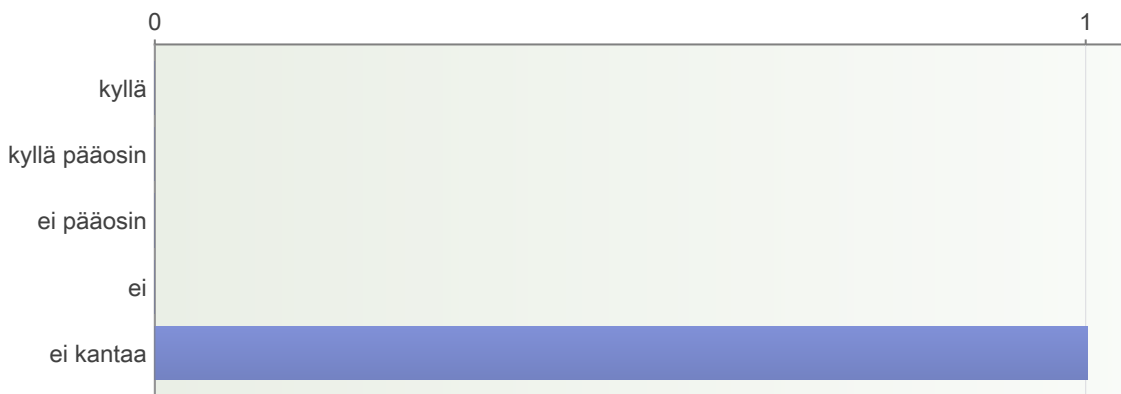
### 30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalipalvelujen osalta palveluvalikoima on hyvin suppea tarkoittaen käytännössä ohjantaa ja neuvontaa. Sosiaalipalveluiden palveluvalikoiman suppeus voi aiheuttaa Kuntoutuksen uudistamiskomiteassa esitettyjen toimenpiteiden vaikeutumista, joiden tavoitteena on monialaisesta palvelutarpeesta syntyvän kuntoutustarpeen varhaisen tunnistaminen, toteuttamisen vaikeutumista, mm yhteistyön esim. TE/kasvupalveluiden tai ennaltaehkäisen [lakisääteisen] työterveyshuollon toimijan kanssa. Lisäksi lakiluonnoksessa mainittu maakunnan liikelaitoksen sosiaalihuollon ryhmä, joka jalkautuisi sote –keskuksiin, jää epäselväksi. Ketä ryhmään kuuluu, miten ryhmä olisi läsnä sote-keskuksissa, kuka maksaa ryhmän toiminnasta aiheutuvat kustannukset, miten ryhmä ja suoran valinnan sote-palvelut tekevät yhteistyötä, jne.

### 31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1



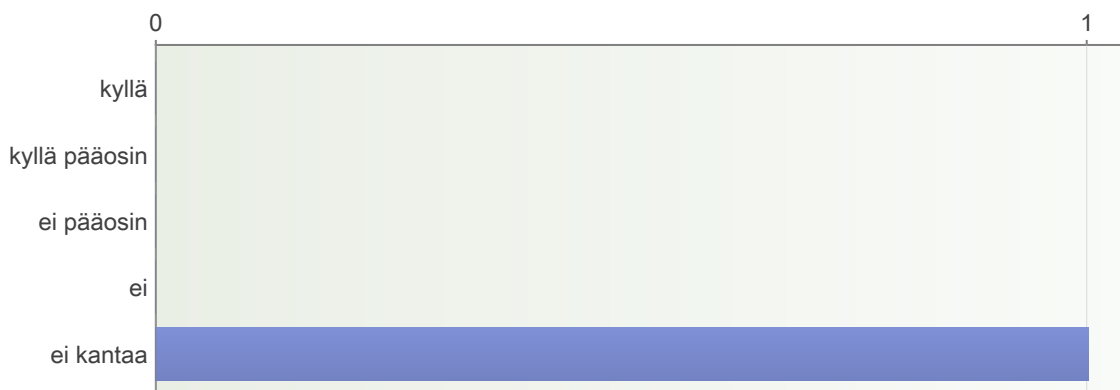
### 32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hoidon ja kuntoutuksen palveluprosessit on valmistelutyössä ja Kuntoutuksen uudistamiskomitean mietinnössä kuvattu rakennettavaksi pääosin maakuntakohtaisiksi ja maakuntakohtaisissa verkostoissa tapahtuvaksi. Kenen vastuulla on huolehtia asiakkaan käyttäessään valinnanvapauttaan, että hänenkin kohdallaan tarvittava hoidon ja kuntoutuksen kokonaisuus toteutetaan ja toimintaprosessi koordinoidaan tarkoituksenmukaisesti. Mihin tietoon perustuen asiakas tekee näitä valintoja. Mikä kokonaisuus hoidosta ja kuntoutuksesta valitaan esim. lonkkanivelen tekonivelleikkauksessa: vain operaatiotoimenpide vai myös lääkinällinen kuntoutus [ennen] ja jälkeen operaation? Ihmiset voivat valita esim. monialaisen kuntoutustarpeenarvion toisen maakunnan kuntoutustutkimusyksiköstä, miten tällöin toteutetaan itse kuntoutuspalvelukokonaisuus [siellä vai täällä], ja miten esim. yhteistyö työpaikan ja työterveyshuollon kanssa käytännössä onnistuu?

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1



34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kts. edellinen kysymys.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



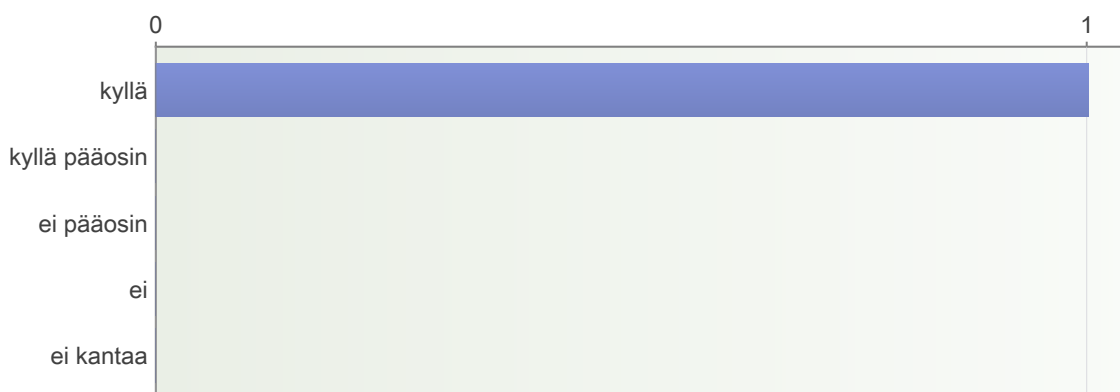
### 36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeää on että kukin maakunta voi määritellä, missä laajuudessa se käyttää asiakasseteliä, ja että sitä ohjaavat säännökset ovat selkeitä ja ristiriidattomia.

### 37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1



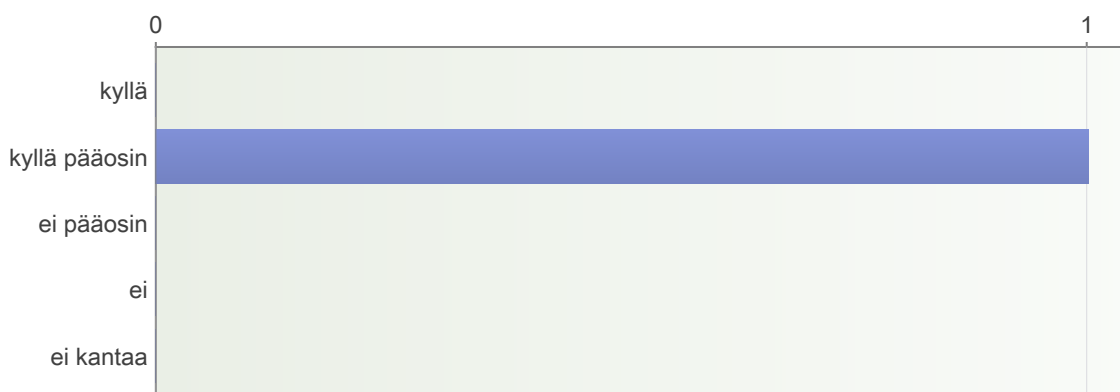
### 38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellyttäen, että lakiesityksen muissa kohdissa ei maakunnan liikelaitokselle synny velvoitetta käyttää asiakasseteliä omasta harkinnastaan huolimatta.

### 39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



#### 40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- kts edellinen vastaus.

#### 41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



#### 42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



#### 44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä §25 oleva lausuma voi olla ristiriidassa maakunnan harkinnan kanssa ("Jos edellytykset ...täytyvät ...asiakkaalle on tarjottava asiakasseteli.").

Asiakassetelijärjestelmä, mahdollistaessaan paitsi asiakkaan suuremman valinnanvapauden myös paremmat palveluiden tuotantomahdollisuudet, tulee luomaan maakuntajärjestäjälle suuren palveluiden ohjaus- ja integraatiohaasteen. Siitä ei asiakassetelijärjestelmän kohdalla lakiesityksessä puhuta mitään.

#### 45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

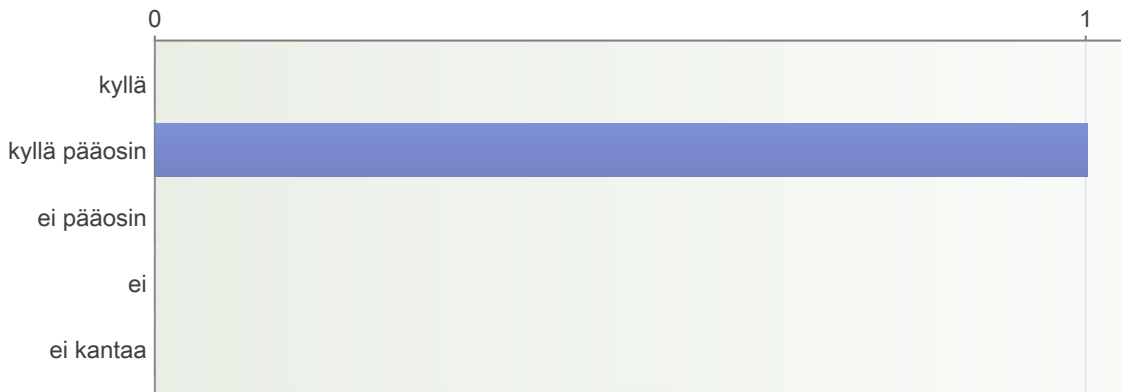


#### 46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1



#### 48. Vapaamuotoiset huomiot.

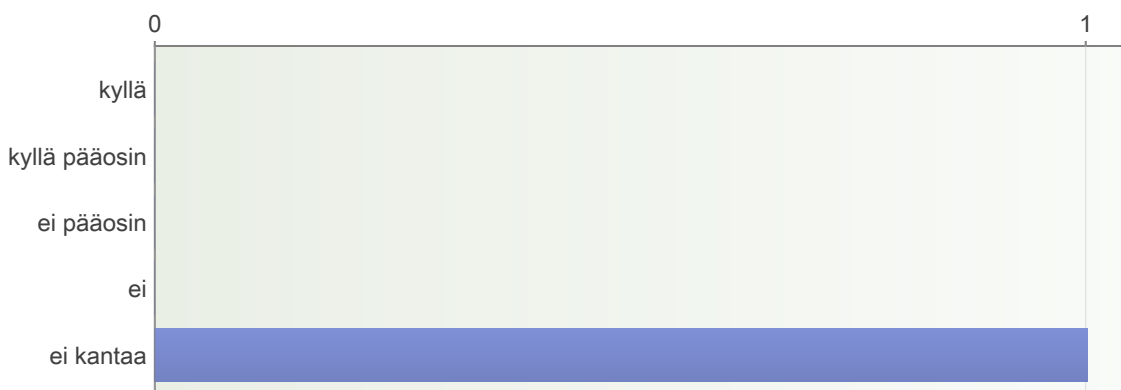
Vastaajien määrä: 1

- Vastuu ohjauksesta, erityisesti laaja-alaisia palveluita tarvitsevien asiakkaiden kohdalla, jakautuu suoran valinnan palvelujen tuottajan ja maakunnan liikelaitoksen välille, riippuen asiakkaan tarvitsemista palveluista. Yhteinen asiakassuunnitelma on hyvä väline jos kaikki toimijat ja asiakas pääsevät sen näkemään ja sitä päivittämään.

Työssäkäyvä väestö tulee käyttämään suoran valinnan palveluiden, maakunnan liikelaitoksen palveluiden ja asiakassetelillä hankittavien palveluiden lisäksi myös työnantajan järjestämän työterveyshuollon palveluja. Sekä suoran valinnan palveluiden että maakunnan liikelaitoksen velvollisuudessa yhteensovittaa palveluita tulisi huomioida myös yhteistyö työterveyshuollon suuntaan. Yhteensovittamisen myös työterveyshuollon palveluiden kanssa voisi lisätä pykäliin 35§ ja 36§.

#### 49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

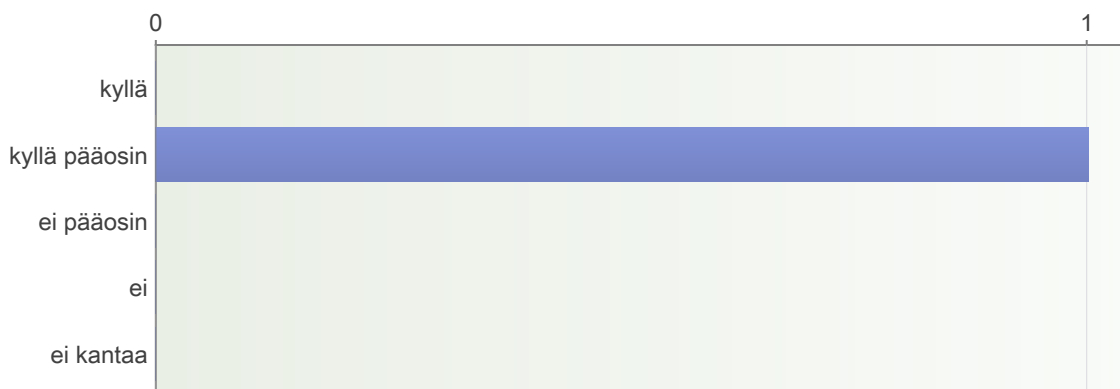


## 50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1



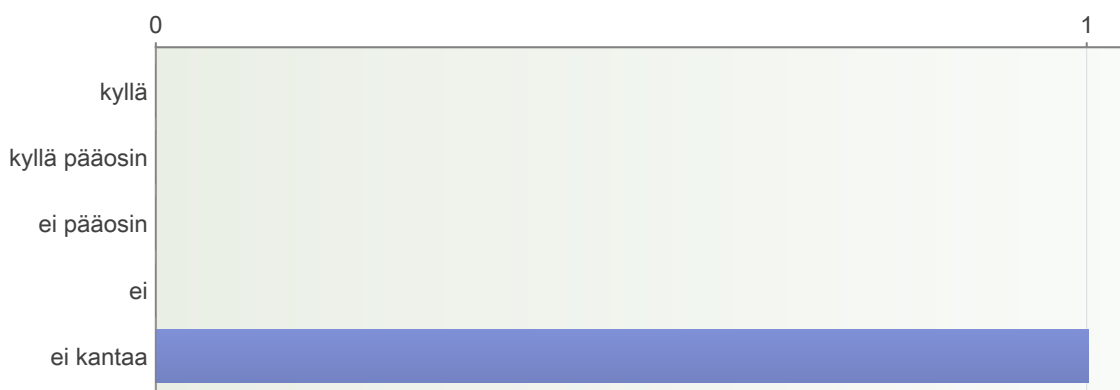
## 52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen yhteensovittaminen ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa sopisi myöskin tähän pykälään.

## 53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



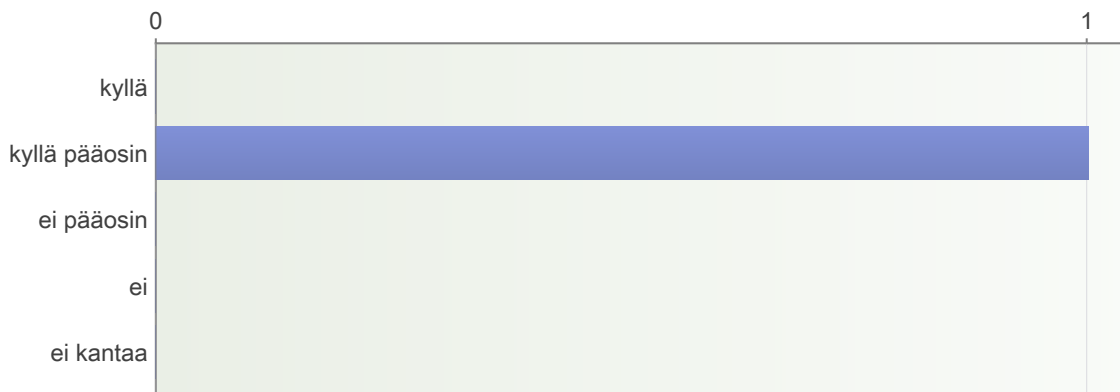


#### 54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



#### 56. Vapaamuotoiset huomiot.

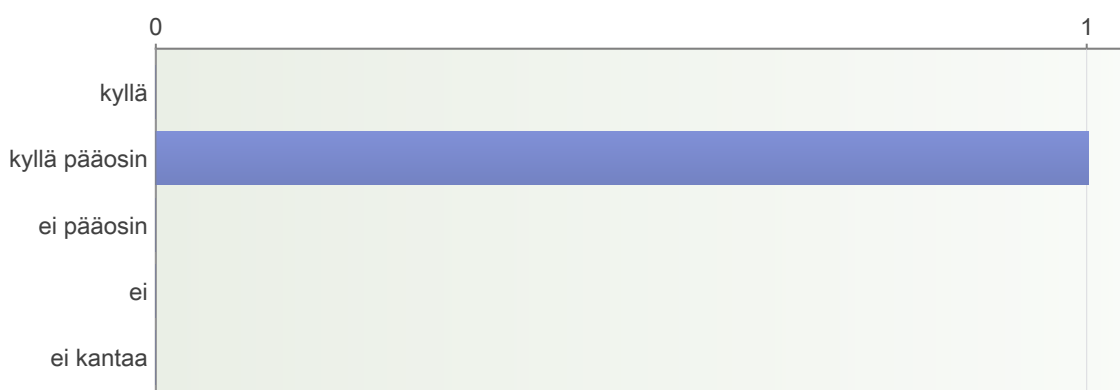
Vastaajien määrä: 1

- Pykälään 54§ olisi syytä lisätä maininta yhteistyövelvoitteesta työterveyshuollon kanssa niitä asiakkaita koskien, joilla työterveyshuoltopalvelut on. Hallitus on linjannut, että sote –palvelut ja työterveyshuolto on toiminnallisesti integroitava yhteen. Yhteistyövelvoite muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa on kirjattu asetukseen hyvästä työterveyshuoltokäytännöstä. Vastaavaa yhteistyövelvoitetta ei muulle sosiaali- ja terveydenhuollolle ole tähän mennessä säädetty.

#### 57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1



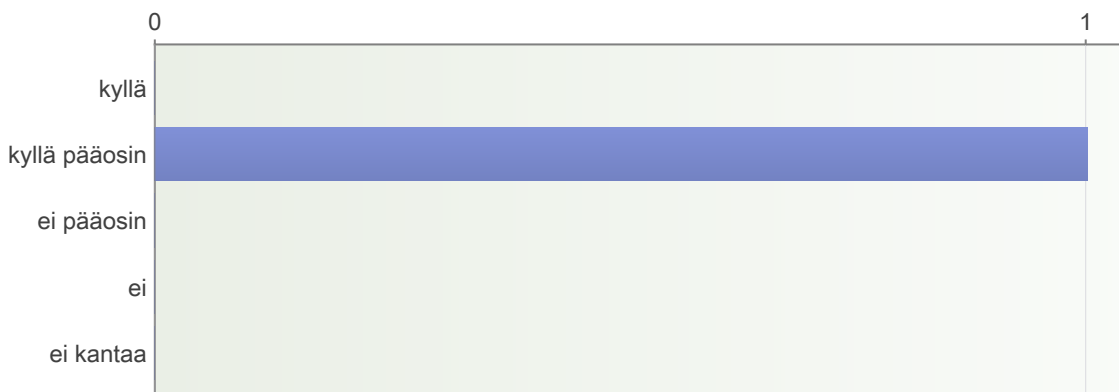
## 58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pykälässä 65§ mainitaan kiinteän korvauksen perustana olevien tarvetekijöiden painokertoimet, jotka valmistelee THL. Kiinteän korvauksen asettaminen työterveyshuoltoa käyttävien maakunnan asukkaiden kohdalla on visainen kysymys. Korvaus tulisi asettaa riittävän matalaksi, jotta houkutus hankkia työterveyshuollon palveluja käyttäviä asiakkaita sote –keskuksen asiakkaaksi ei kasvaisi kovin suureksi. Toisaalta pienet kiinteät korvaukset saattavat eri tavoin ohjata työssäkäyvät käytännössä käyttämään vain työterveyshuoltoa, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden mukaista.

## 59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

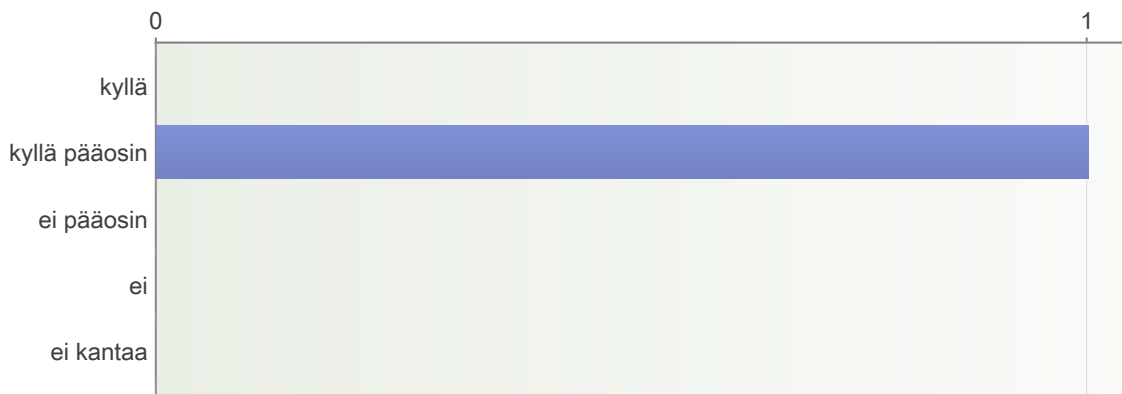


## 60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

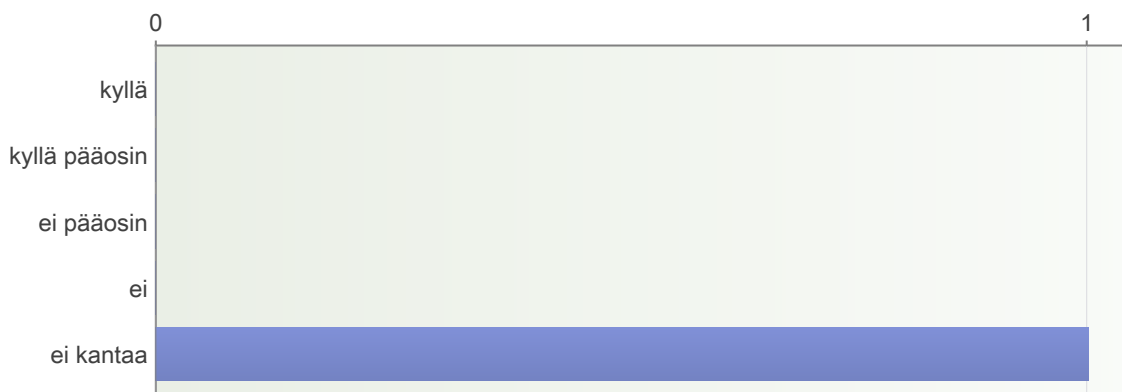


## 62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

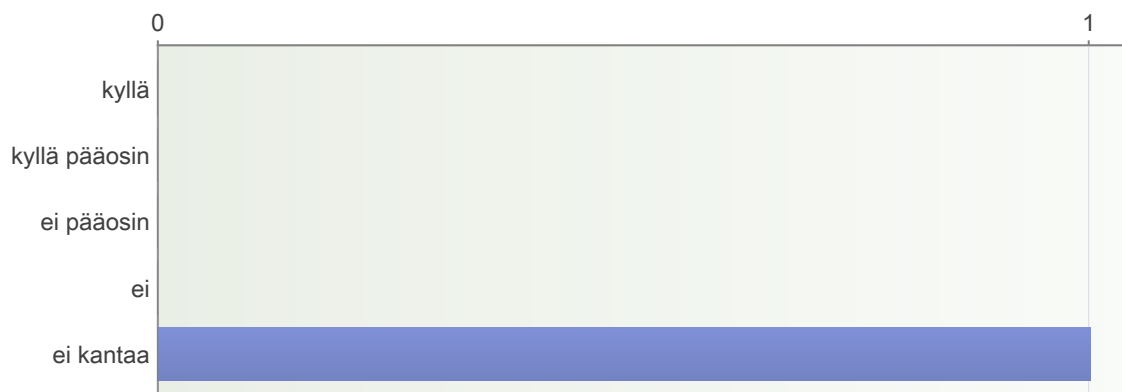


#### 64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

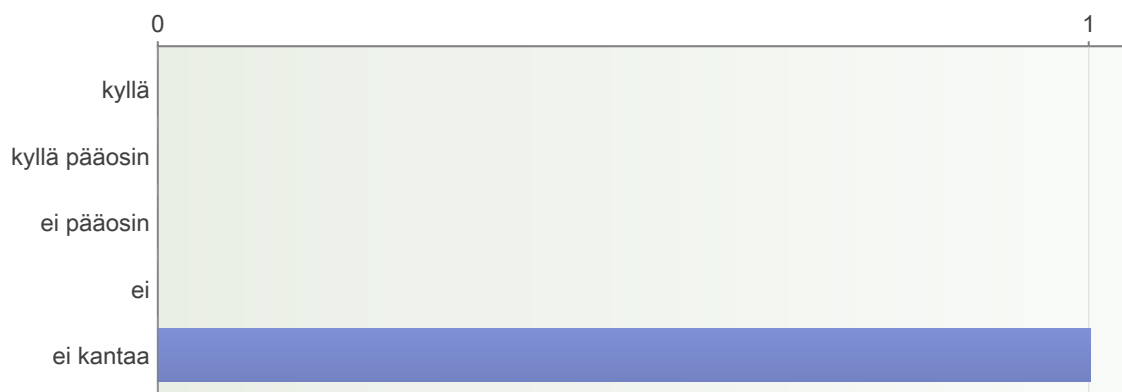


#### 66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

#### 67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



### 68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

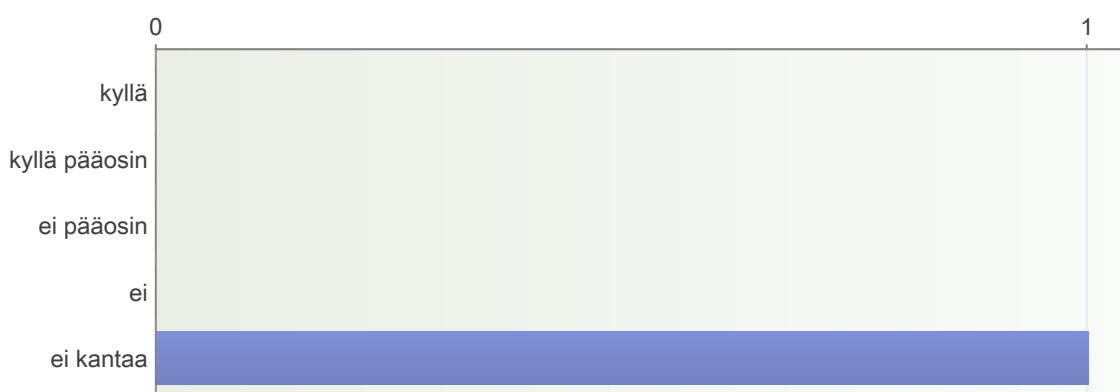


### 70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

### 71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

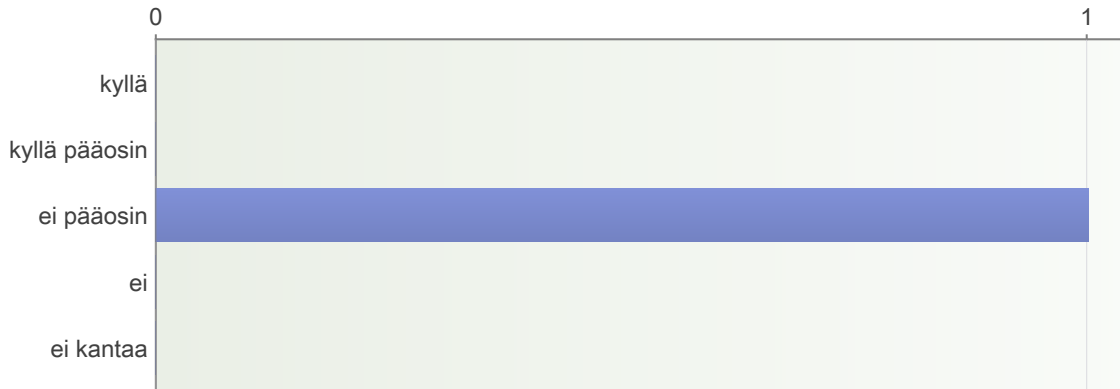


## 72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

## 73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



## 74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesityksen lausuntokierroksen aikana tuotetut vaikutusarviot ovat hyvin alustavia ja osin vaillinaisia. Arviointia ei ole helpottanut lakiesityksen muuttuminen vuoden kuluessa. Lisäksi uudistus on mittasuhteiltaan suuri, ja sosiaali- ja terveydenhuollon perusteita muuttava, mikä myöskin vaikeuttaa arviointitehtävää.

## 75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Huolehtiminen siitä, että työterveyshuollon toiminnallinen integrointi lakiesityksessä olevaan sote-järjestelmään tapahtuu kaikissa maakunnissa muodostuu suureksi tehtäväksi Työterveyslaitokselle.

## 76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

## 77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

-

§18 Sote –keskuksiin edellytettyjen erikoisalojen joukossa tulisi olla myös fysiatria sekä psykiatria. Laaja-alaiset palvelutarpeet työssä käyvillä liittyvät usein kiinteästi työkyvyttömyyteen. Työkyvyttömyyden kannalta keskeisiä sairauksia ovat tule –sairaudet ja mielenterveyden ongelmat.

Pykälässä §25 oleva lausuma ”Jos edellytykset ....täytyvät ....asiakkaalle on tarjottava asiakasseteli.” Ehdotamme lisättäväksi termiä ”maakunnan harkinnan mukaan”.

Yhteensovittamisvelvollisuus myös työterveyshuollon palveluiden kanssa tulee lisätä pykäliin 35§ ja 36§.

Pykälään 54§ olisi syytä lisätä maininta yhteistyövelvoitteesta työterveyshuollon kanssa niitä asiakkaita koskien, joilla työterveyshuoltopalvelut on.